

Tomasz Sojka
Streszczenie rozprawy pt.

**Wykorzystanie i skuteczność edukacyjna multimediiów cyfrowych
w kształceniu geograficznym na przykładzie gimnazjów
województwa kujawsko-pomorskiego**

Promotor: dr hab. Zbigniew Podgórski, prof. UKW

Celem pracy jest określenie stopnia i możliwości wykorzystywania multimediiów cyfrowych oraz ich skuteczności edukacyjnej w kształceniu w zakresie geografii fizycznej. Sformułowano następujące problemy badawcze:

- określenie w jakim stopniu i w jakiej formie multimedia cyfrowe wykorzystywane są przez nauczycieli gimnazjum z województwa kujawsko-pomorskiego w kształceniu geograficznym;
- określenie jak stosowanie multimediiów cyfrowych wpływa na skuteczność edukacyjną procesu kształcenia w zakresie geografii fizycznej.

Dla uzyskania szerokiego obrazu zmian, jakie zachodzą w wykorzystaniu multimediiów cyfrowych w edukacji geograficznej, wytyczono szereg zadań badawczych, m. in.: określono możliwości wykorzystania multimediiów cyfrowych w świetle podstawy programowej dla III etapu edukacyjnego poprzez analizę celów, metod kształcenia, środków dydaktycznych, programów nauczania i podręczników z zakresu geografii fizycznej; określono cechy i strukturę podręczników multimedialnych i multimedialnej obudowy dydaktycznej z geografii fizycznej w gimnazjum i oceniono ich przydatność dydaktyczną.

W celu sprawdzenia stopnia wykorzystania multimediiów cyfrowych, identyfikacji przyczyn ich niestosowania oraz określenia stosunku, jaki posiadają do nich nauczyciele geografii gimnazjów województwa kujawsko-pomorskiego, przeprowadzono badania ankietowe. W ocenie stosunku nauczycieli do wykorzystania multimediiów cyfrowych wykorzystano pięciostopniową skalę Likerta oraz rozkład wyników przedstawionych na histogramie. Pozyskane dzięki niej dane pozwoliły na porównanie wyników pochodzących z lat wcześniejszych.

W badaniach nad skutecznością edukacyjną wykorzystania multimediiów cyfrowych zastosowano eksperyment dydaktyczny, regulując i modyfikując przy tym przebieg procesu kształcenia, wprowadzając w grupie eksperymentalnej cyfrowe środki multimedialne. Pozyskane wyniki porównano z grupą kontrolną, stosując testy (wejściowy, końcowy, dystansowy) sprawdzające poziom osiągnięcia przez uczniów założonych wcześniej celów kształcenia, opracowanych na podstawie taksonomii celów kształcenia B. Niemierki (zapamiętanie wiadomości, rozumienie, stosowanie w sytuacjach typowych i problemowych). Wykorzystano sprawdzian istotności statystycznej dla różnicy dwóch średnich z dwóch populacji generalnych pozwalającej na weryfikację postawionej wcześniej hipotezy badawczej o tym, że stosowane podczas lekcji geografii multimedia cyfrowe przyczyniają się do większego przyrostu wiedzy.

Dokonana ocena wpływu cyfrowych środków dydaktycznych na kształcenie geograficzne, w tym programy studiów kształcenia przyszłych nauczycieli, programy nauczania i podręczniki, określa aktualne potrzeby w tym zakresie. Badanie ankietowe pozwoliło ocenić faktyczny stopień wykorzystania nowoczesnych środków dydaktycznych przez nauczycieli. Zwrócono w nim szczególną uwagę na zalety i wady ich stosowania. Wyniki badań nad skutecznością edukacyjną multimediiów mogą stanowić podstawę do opracowania nowych strategii kształcenia w zakresie geografii fizycznej. Natomiast określenie zalet i wad dydaktycznej obudowy multimedialnej przysłuży się stworzeniu nowych rozwiązań dydaktycznych, które w zestawieniu z innymi metodami i formami pracy przyczynią się do podniesienia skuteczności edukacyjnej.